

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 329
Podgorica, 04.03.2019.godine

**ANALIZA VIDLJIVOSTI ŽENA I MUŠKARACA
U CENTRALNIM INFORMATIVNIM EMISIJAMA
NACIONALNIH TELEVIZIJA**

Metodološki okvir

Analiza je sprovedena na osnovu metodologije koju je uradila Agencija za elektroničke medije Hrvatske. Okosnica i osnovni cilj analize je da utvrdi ko su nosioci (autori), odnosno glavni sagovornici, u televizijskim vijestima, te da li se učešće žena i muškaraca u priložima razlikuje u zavisnosti od teme koja se obrađuje.

Analizirane su sljedeće kategorije prema protokolu analize sadržaja, gdje je uzet u obzir samo kvantitativni dio bez analize sadržaja u kvalitativnom smislu:

- Broj priloga u informativnoj emisiji;
- Urednik/ica informativne emisije;
- Voditelj/ka u studiju;
- Novinar/ka (autori priloga);
- Govornici/e u priložima:
 - stručnjak/inja;
- Teme:
 - politika (spoljna i unutrašnja politika, međunarodni odnosi, rad državnih institucija);
 - privreda (ekonomske strategije, privredni rast, preduzetništvo, trgovina);
 - socijalne teme (religija, socijalne usluge, socijalno angažovane društvene akcije, mediji);
 - nasije, kriminal i nesreće (korupcija, kriminal, nasilje, požari, nesreće);
 - zdravlje;
 - kultura;
 - obrazovanje;
 - aktuelnosti (različite servisne informacije);
 - zabava;
 - sport.

Polazni podaci

Za potrebe analize, u periodu od 21. do 27. januara 2019. godine, analizirane su informativne emisije četiri televizijska emitera sa nacionalnim pokrivanjem: **Prvi program Televizije Crne Gore (RTCG1), TV Vijesti, TV Prva i TV Nova M.**

Metodološki okvir je predviđao analizu sedam centralnih emisija na svakoj televiziji. Ukupno je dakle analizirano **28 informativnih emisija i 264 jedinica programa** (jedinicu programa predstavlja jedan novinarski prilog/vijest).

Analizirane su sljedeće informativne emisije:

Naziv medija	Naziv sadržaja	Vrijeme emitovanja
Prvi program Televizije Crne Gore – TVCG1	<i>Dnevnik</i>	19:30
Televizija Vijesti – TV Vijesti	<i>Vijesti u pola 7</i>	18:30
Televizija Prva – TV Prva	<i>Žurnal</i>	19:00
Televizija Nova M – TV Nova M	<i>Centralni Dnevnik</i>	18:00

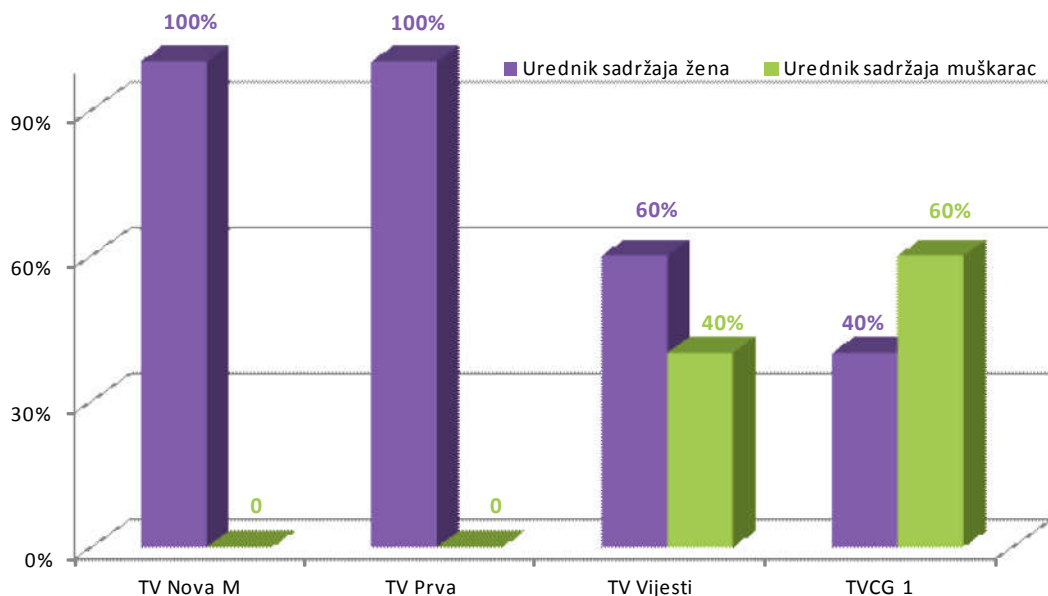
Autori vijesti

Od posmatranih 28 centralnih informativnih emisija, žene su bile urednici u 21 emisiji (75%), dok su muškarci bili urednici sedam emisija (25%).

Žene su bili urednici svih posmatranih informativnih emisija na TV Nova M i TV Prva.

Četiri informativne emisije Televizije Vijesti su uređivale žene (60%), dok su muškarci bili urednici tri emisije (40%).

Na Televiziji Crne Gore su, u posmatranom periodu, tri informativne emisije uređivale žene (40%) dok su četiri emisije uređivali muškarci (60%).

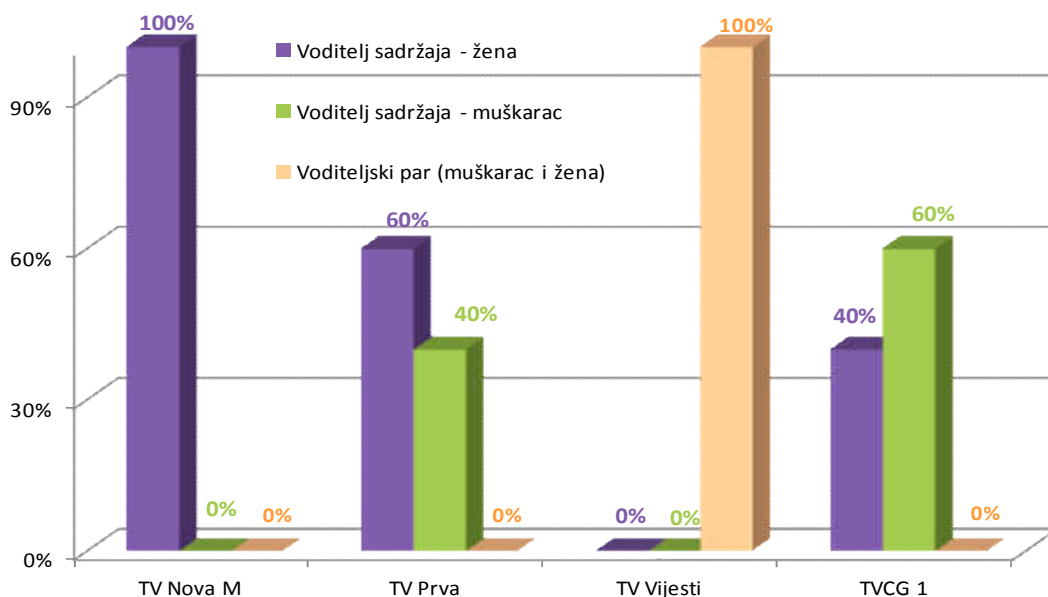
Grafik 1: Urednici/urednice centralnih informativnih emisija (procenat, po emiteru)

U posmatranim centralnim informativnim emisijama, žene su bile voditeljke u 14 emisija, muškarci u sedam emisija, dok je sedam emisija vodio voditeljski par sastavljen od žene i muškarca.

Na Televiziji Nova M sve posmatrane informativne emisije su vodile žene. Na televiziji Vijesti informativne emisije je vodio voditeljski par sastavljen od žene i muškarca.

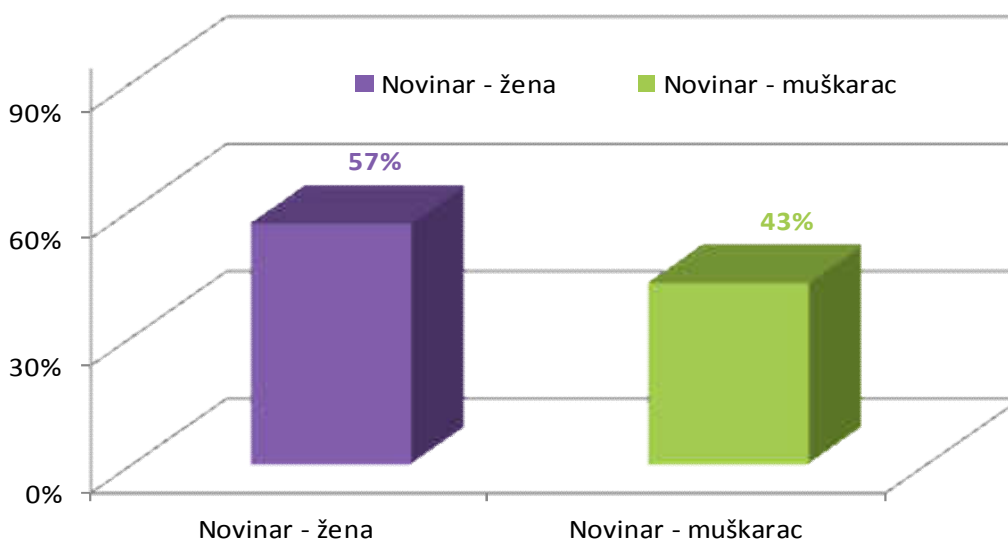
Četiri informativne emisije Televizije Prva je vodila žena, dok su muškarci bili voditelji u tri emisije.

Na programu Televizije Crne Gore žene su vodile tri a muškarci četiri informativne emisije.

Grafik 2: Voditelji/voditeljke centralnih informativnih emisija (procenat, po emiteru)

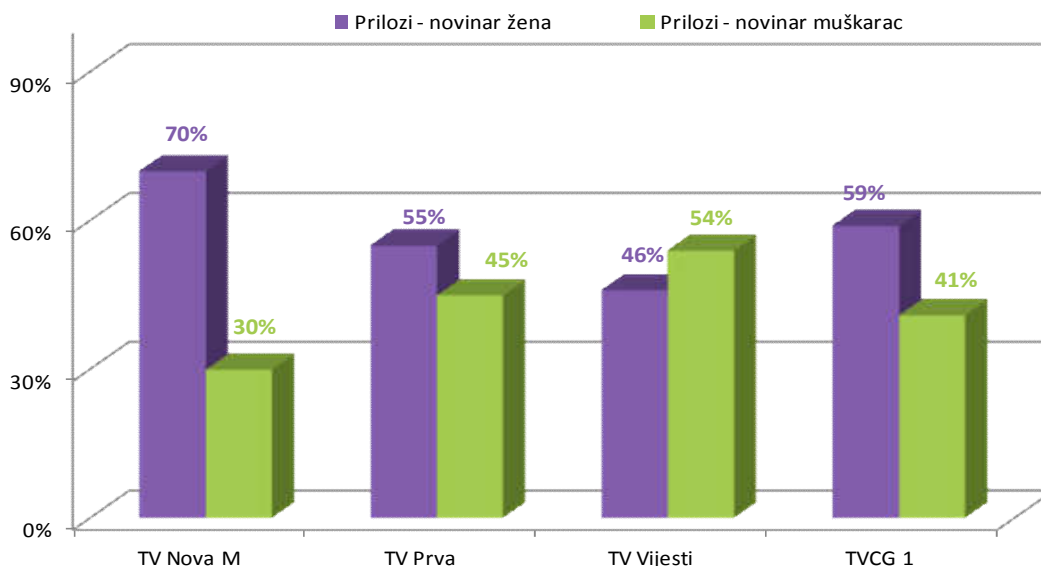
U 150 od 264 analiziranih priloga su novinari bile žene, dok su autori 114 priloga bili muškarci.

Grafik 3: Novinari/novinarke u posmatranim priložima (procenat)

Posmatrano po televizijama novinarke su glavni autori vijesti na tri televizije: TV Nova M, TVCG1 i TV Prva. Odnos je najveći kod Televizije Nova M gdje je su u posmatranom periodu žene bile novinari u 70% priloga i/ili izvještaja. Slijedi Televizija Crne Gore, gdje su u posmatranom periodu žene bile novinari u 59% priloga i izvještaja, dok je na Televiziji Prva ovaj procenat iznosio 55%.

Na Televiziji Vijesti, u posmatranom periodu, žene su bile novinari u 46% priloga dok su muškarci bili novinari u 54% objavljenih priloga.

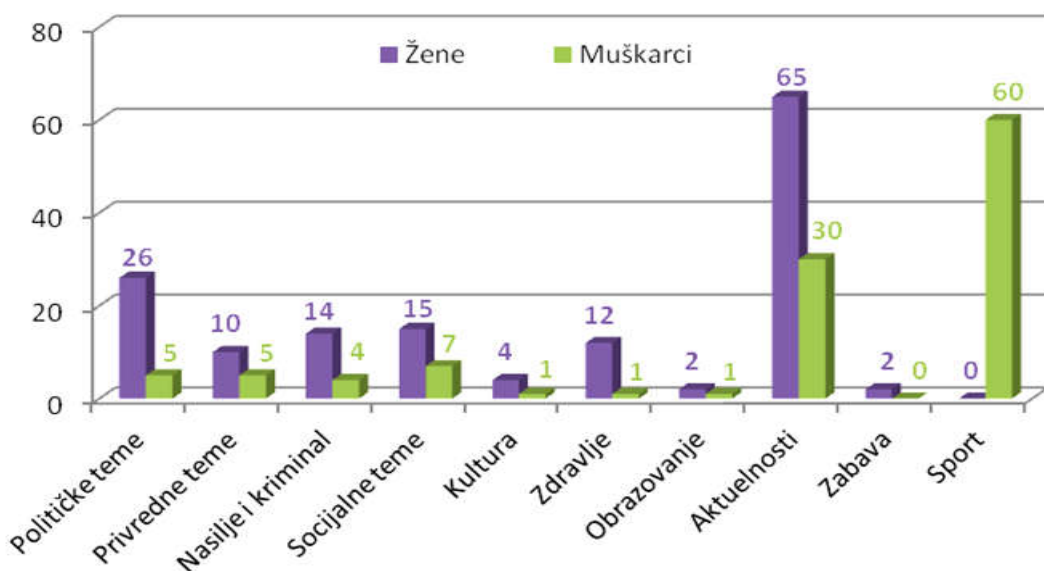

Grafik 4: Novinari/novinarke u posmatranim priložima (procenat, po emiteru)

Analizirajući da li se učešće novinara i novinarki u priložima razlikuje u zavisnosti od teme koja se obrađuje, posmatrana sedmica je pokazala da je angažovanje žena u odnosu na muškarce najmanje duplo veće po svim temama, sa izuzetkom sporta.

Uprkos uvreženom mišljenju da žene novinari pokrivaju tzv. „lakše“ teme, analiza je pokazala da je angažovanje žena novinara u odnosu na muškarce tri puta veće kod političkih i tema kao što su nasilje i kriminal, te duplo veće kada su u pitanju privredne i ekonomske teme.

Sport je jedina tematska oblast gdje se bilježi angažovanje novinara samo jednog pola. Muškarci su, u posmatranoj sedmici, bili autori svih vijesti i priloga vezanih za sport.

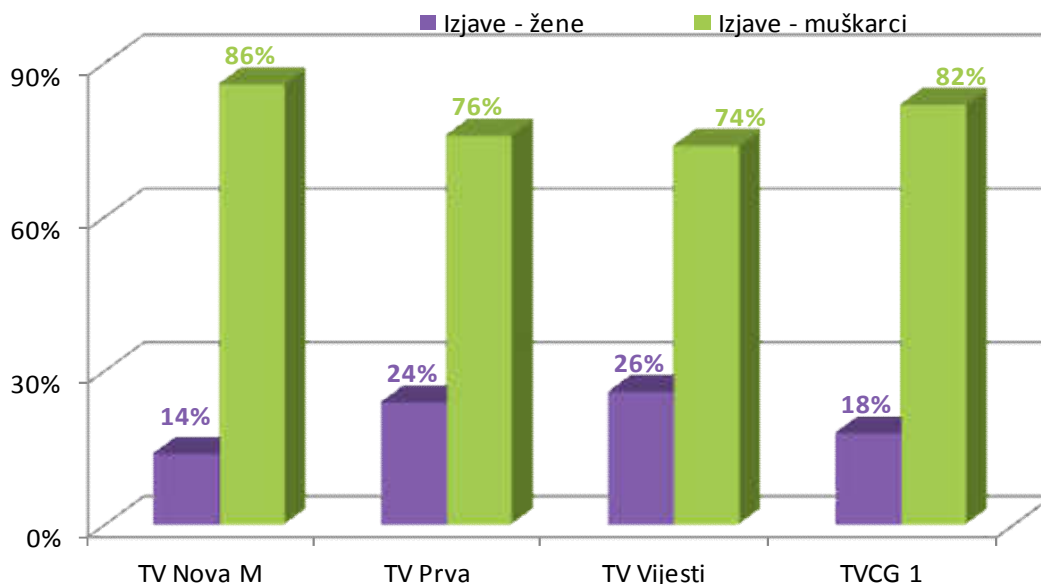

Grafik 5: Novinari/novinarke u posmatranim priložima (broj priloga, po temama)

Izjave u informativnim emisijama

Sprovedena analiza je pokazala da postoji značajna razlika u zastupljenosti žena i muškarca u centralnim informativnim emisijama kao sugovornika/sugovornica, odnosno relevantnih stručnjaka/stručnjakinja na određene teme.

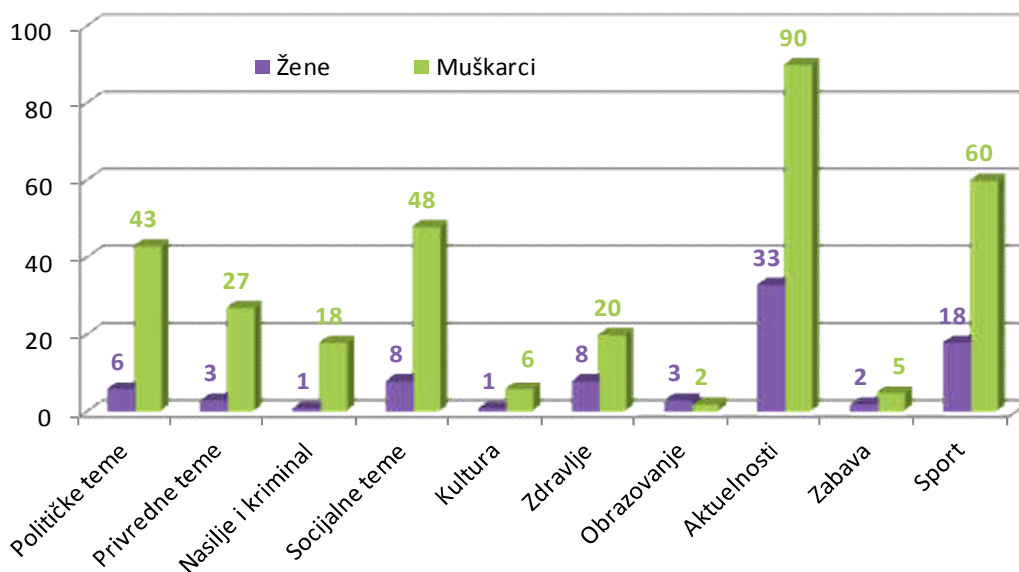
Ukupno posmatrano, od 402 izjave uzete od relevantnih sagovornika, na sve četiri posmatrane televizije, samo 83 izjave su uzete od žena (20%), dok su muškarci bili relevantni sagovornici u 319 slučajeva (80%)¹.

Grafik 6: Sagovornici/sagovornice u posmatranim priložima (procenat, po emiteru)

Najveća razlika u broju sagovornika u odnosu na pol je kod tema: nasilje i kriminal, privreda i na teme iz sfere politike. Na ove teme, žene se kao stručne sagovornice javljaju u 10% slučajeva.

U programskim jedinicama posvećenim ostalim temama žene su kao sagovornice uključene, u najboljem slučaju, duplo manje u odnosu na muškarce. Jedina tematska oblast u kojoj je bilo više žena sagovornica je obrazovanje (jedna izjava više u odnosu na muškarce).

Grafik 7: Sagovornici/sagovornice u posmatranim priložima (broj priloga, po temama)

¹ Metodološka napomena: U navedeno nijesu ušle ankete sa građanima.

Ocjene i zaključci

Rodni stereotipi predstavljaju unaprijed formirane ideje i stavove, koji muškarcima i ženama dodjeljuju atribute i uloge određene i ograničene njihovim polom.

Saglasno opštim zaključcima, rodni stereotipi mogu podsticati rodnu diskriminaciju i predstavljati ozbiljnu prepreku u postizanju stvarne ravnopravnosti polova. Stereotipizacija polova može ograničiti razvoj prirodnih talenata i sposobnosti djevojčica i dječaka, žena i muškaraca, njihovih obrazovnih i profesionalnih iskustava, kao i životnih mogućnosti.

Savremeni mediji su usko povezani sa formiranjem kulturnih identiteta. Upotrebom i ponavljanjem stereotipa se kod primaoca informacija ustaljuju zadati atributi muškaraca i žena, koji su već društveno konstruisani kategorijom roda.

Prisutnost ženskih, odnosno muških lica, glasova i karaktera u audiovizuelnim medijima ima značajan uticaj na doživljaj i kreiranje vrijednosti, stavova i ponašanja gledaoca i gledateljki koji se tiču roda i rodno stereotipnih obrazaca.

Saglasno navedenom, analiza je imala za cilj da utvrdi ko su nosioci (autori), odnosno glavni sagovornici, u televizijskim vijestima, te da li se učešće žena i muškaraca u priložima razlikuje u zavisnosti od teme koja se obrađuje.

- Imajući u vidu rezultate analize – u novinarskoj profesiji dominantno rade žene. Gotovo 60% objavljenih informacija, u posmatranoj sedmici, proizvele su žene.
- Sa izuzetkom Televizije Crne Gore, u posmatranim medijima novinari su dominantno žene, ali žene su i urednici i češće se javljaju kao prepoznatljiva lica (voditelji) centralnih informativnih emisija u odnosu na muškarce.
- Posmatrana sedmica je pokazala da je angažovanje žena kao novinara, u odnosu na muškarce, najmanje duplo veće po svim temama, izuzev sporta.
- Sport je jedina tematska oblast gdje se bilježi angažovanje novinara samo jednog pola. Muškarci su, u posmatranoj sedmici, bili autori svih vijesti i priloga vezanih za sport.
- Najveća razlika u zastupljenosti žena i muškarca u centralnim informativnim emisijama pokazala se prilikom upoređivanja broja sagovornika i sagovornica u emisijama.
- Od 402 izjave uzete od relevantnih sagovornika, na sve četiri posmatrane televizije, samo 20% su izjave uzete od žena.
- Najveća razlika u broju sagovornika u odnosu na pol je kod tema: nasilje i kriminal, privreda i na teme iz sfere politike. Na ove teme, žene se kao stručne sagovornice javljaju u svega 10% slučajeva.

Sektor za monitoring
Sunčica Bakić